

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Doktorikontsert

„Piire nihutades“

Peeter Margus ^{VIIUL}

Lukas Gedvilas ^{KLAVER}

Kavas

Say, Ravel, Bernstein, Kapustin

16.06.2024 – 17.00

EMTA kammersaal

Fazil Say (1970)

Sonaat viiulile ja klaverile (1997)

I *Melancholy... Andante Misterioso*

II *Grotesque... Moderato Scherzando*

III *Perpetuum Mobile... Presto*

IV *Anonymous... Andante*

V *Melancholy... (da capo) Andante Misterioso*

Maurice Ravel (1875–1937)

Sonaat G-duur viiulile ja klaverile (1923–1927)

I *Allegretto*

II *Blues. Moderato*

III *Perpetuum mobile. Allegro*

Leonard Bernstein (1918–1990)

Sonaat viiulile ja klaverile (1940)

I *Moderato assai*

II *Variations on Movement I*

Nikolai Kapustin (1937–2020)

Sonaat viiulile ja klaverile op. 70 (1992)

I *Allegro*

II *Andantino*

III *Con moto*

Peeter Margus (viiul)

Lukas Gedvilas (klaver)

Peeter Marguse doktoritöö pealkiri on „**Rahvamuusika interpreteerimine kunstmuusikas Eduard Tubina, Fazil Say ja George Enescu teoste viiulile ja klaverile näitel**”. Selles uuritakse, kuidas peaks interpret lähenema rahvaviisidele, mis on asetatud klassikalise muusika teosesse. Doktoritöö loomingulise osa kontserdid on üles ehitatud selliselt, et nelja kontserdi läbivaks teljeks on mõni teos, kodumaine või rajatagune, kus klassikaline helilooja on kasutanud rahvamuusikat. Iga eraldiseisev kontsert vaatleb seda rahvamuusikaga põimitud teost erinevas kontekstis. Marguse teisel doktorikontserdil „Piire nihutades” on uurimustöö seisukohalt keskseks teoseks Fazil Say sonaat, kus klassikalisele muusikale on rahvaviiside kõrval lisatud ka jazz. Selle idee ümber koondubki seekordne kontsert, mille kavasa teosed heliloojatelt, kes on oma loomingus olnud puudutatud jazzmuusikast.

Fazil Say on **sonaadis viiulile ja klaverile** hägustanud lepped, millest tunneme ja eristame klassikalist, rahvamuusikat ja jazz. Teost raamivad sisekaemuslikud improvisatoorsed mõtisklused, milles kõrvutuvad nukrus ja joovastus ning äng ja nostalgia. Sonaadi teine ja kolmas osa toovad kuulaja unistustest tõsiellu. Klaver ja viiul aimavad mängus järele Türgi rahvapille ning tuliste rütmidega impulsiivsetes tantsudes läheb käima tormiline pidu.

Maurice Raveli **sonaat G-duur viiulile ja klaverile** on helilooja esimene teos, kus on kasutatud jazz. Kuigi sonaadi valmimise ajaks ei olnud Ravel veel Uues Maailmas käinud, oli ta kuulnud Pariisis Ameerika *blues*’i ja jazzansambleid, kelle muusika talle mõju avaldas. Sonaadi teises osas „Blues” imiteerib viiul *pizzicato*’s mängides bandžot ning esitab *glissando*’dega vürtsitatud *blues* ja *honky-tonk* viise. Esimese osa meloodiatele vastandub kolmas osa, kus pärast õige „käigu” otsimist läheb tööle motoorne igiliikur.

Harva esitatav **sonaat viiulile ja klaverile** on Leonard Bernsteini üks vähestest kammermuusikateostest. Sonaat on komponeeritud helilooja

ülikooliaastatel Curtis instituudis. Sonaadi kaks osa on temaatiliselt ühendatud – teine osa on kuus variatsiooni esimese osa teemadel. Sonaadi motiive on Bernstein hiljem kasutanud teises sümfoonia ja balletis „Facsimile“.

Nikolai Kapustin oli jazzhelilooja ja pianist. Ta ei pidanud ennast jazzpianistik, vaid heliloojaks, sest pani kõik oma improvisatsioonid eelnevalt kirja. Kapustini valdavalt klaverikeskse loomingu hulgast leiab ühe viiulikontserdi ja ühe **sonaadi viiulile ja klaverile op. 70**. Teoses, mida võib pidada jazziks klassiku pilgu läbi, on kuulda mõjutusi nii 20. sajandi jazzviuldajatelt kui ka Maurice Raveli ja César Francki sonaatidest viiulile ja klaverile.

Kavalehe koostanud Peeter Margus

EESTI MUUSIKA-
JA TEATRIAKADEEMIA

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kontserdi- ja etenduskeskus

eamt.ee

emtasalid.ee

facebook.com/muusikaakadeemia

instagram.com/emta_ee

Palume lülitada mobiiltelefon hääletule režiimile.

Kontserdi salvestamine ja pildistamine ilma korraldaja loata ei ole lubatud.

